Дмитру.
Дякую за все твоє тепло

пролог

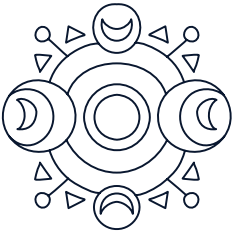

Життя між двох світів — це прокидатись сонячним ранком у рідному місті, пити улюблену каву, насолоджуватись прогулянкою по знайомих вуличках, а темного вечора вбивати чортів у якійсь закинутій будівлі.

Життя на межі — це вічна боротьба зі страхом того, що от зараз озирнешся, і тебе впіймає за шию кігтяста лапа, яка вирве душу з реальності, розчавить тіло й урве твоє життя.

Скільки ж разючих способів смерті може вигадати знатник, лежачи на гнилій землі у закинутому підвалі? Не вельми приємні думки юрмляться у свідомості, коли ти ледь не загинув, з порізів на руках і ногах сочиться кров, а сил вибратись із пастки катма. Здавалося б, такої миті людина має відчайдушно сподіватися на порятунок, надіятися на щось хороше... Але я не вірю в дива.

Відштовхнувшись правицею від сирої землі, обвів туманним поглядом сіру пляму дверей та обриси сходів за ними, спробував підвестись.

— Ай! — з горлянки вирвався зойк. Ліва нога не згиналася у коліні, просто відмовлялась рухатись. Та хай би мені довелося гризти землю зубами — мушу вибратись назовні.

Відштовхуючись уже двома руками, я припав на праве коліно — видихнув гарчання, вдихнув сирість затхлого повітря. Щось було *не так*, це місце було *не таким* — воно

відлунювало темною магією та відгонило зогнилою городиною в іржавому металевому кошику.

— Довбень! — висварившись на себе, намацав шершаву стіну. Тут не було жодного виступу, жодної опори. У голові паморочилось, бо за межею я витратив забагато сили, вбив чотирьох чортів, яких тут не мало бути. І клята нога аж ніяк не допомагала мені в гонитві за нечистю.

Ще одна спроба, ще один стогін — і таки звівся на ноги. Шкутильгаючи та раз по раз спираючись на старезний пристінок, подався до сходів.

У цьому підвалі не мало би бути нічого, окрім павуків і різного мотлоху — і, певна річ, тут не мали б ховатися чорти. Інші знатники мусили зачистити цей прорив. На мені — лише проста перевірка, галочка в паперах, яка перетворилась на катастрофу.

Здавалось, небезпека минула, та на сходах я впав. З гуркотом, викрикуючи матюки та прокльони, з'їхав донизу. Мабуть, розбудив мешканців першого поверху, але начхати на них — проблемою було моє безсилля та скалічена нога. Спиною бігли сироти, а краплі поту котилися по шиї та скронях. Надворі буяло літо, але у цьому підземеллі я тремтів від холоду, мов у лихоманці.

Від страху думки метушилися. Розумів — за межею, поряд зі мною, шастають чорти. Вони близько, роздувають ніздрі, шукаючи знесиленого знатника.

Немає часу на роздуми. І скиглити теж ніколи. Ще крок до виходу, і ще... туди, нагору, де за старими дерев'яними дверима цвіте багряним сонцем липневий вечір. Пастка, в яку втрапив сьогодні, може стати моєю погибеллю. Така дурнувата смерть.

«Малик Дудик згинув через власну безпорадність», — таке про мене казатимуть?

Я щосили вчепився в поруччя, і, зціпивши зуби, щоб не волати від болю, коли кігтиста лапа упіймала-таки мене за шию.

Частина I

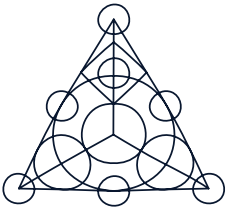

ВЛАДА

У навушниках звучав гурт *Muse*[1], коли я заводила останній баг. Переглянула ще раз лист від тімліда й усе — на сьогодні роботи з мене досить!

Ляснувши в долоні, від'їхала від робочого столу і зі стогоном відкинулася на спинку крісла. Повне горнятко чаю на стільниці небезпечно хитнулося — зачепила ліктем, завзято радіючи виконаному завданню. Я вхопила клавіатуру, рятуючи її від можливого чайного потопу — і через різкий рух з голови злетіли навушники.

— Владо!? Усе гаразд? — поклик матері засвідчив, що в будинку я вже не сама.

Коли горнятко нарешті завмерло, відставила його на бокову полицю. Годі з мене сюрпризів. Вимкнула комп'ютер і перевірила робочий чат на телефоні. Жодних важливих повідомлень, тож із чистим сумлінням полізла у вікно.

Моя кімната розташована на першому поверсі, тож у такому шляху надвір немає жодної небезпеки для здоров'я, лише спокій батьківським душам. Батьки, до речі, вже котрий день намагалися поговорити зі мною про щось важливе. Баба Ява трималася насторожено. Це все не до добра.

---

[1] Британський рок-гурт, заснований 1994 року в британському місті Тінмут. Їхня пісня *Supermassive Black Hole* стала саундтреком вампірської фентезі-саги «Сутінки».

Від мого вікна вже була витоптана стежка, що пролягала повз кущі гортензій під стінами нового будинку, повз грядки з мелісою. За кущиками тропа пірнала під яблуні, за якими хилився старий паркан. Це була задня частина нашого подвір'я, де вже четвертий рік провадили будівництво. Старе і молоде покоління вирішили роз'єднатись — от тільки «молодим поколінням» були мої батьки.

Насправді мені байдуже на плани бабусі та матері, бо за парканом я вступила в густі серпневі трави, які ще не встигли перетворитися на сіно. На другому подвір'ї теж росли яблуні, а за ними ховалася стара хата прабабусі. Вже десять років тут ніхто не мешкав — і це була моя спадщина, моє майбутнє житло.

Пройшла повз ті облізлі стіни, згадуючи свій план реконструкції будинку, й уявляючи терасу, де питиму чай та працюватиму в теплі дні. Тут не буде городу, а лише дерева та кущі квітів. І яблуні, вони здичавіли, їх теж потрібно зрізати, замінити на щось «неплодове», бо не матиму часу збирати фрукти та варити повидло. Працюватиму та читатиму, а ще — гратиму в ігри та запрошуватиму на вечірні посиденьки друзів. З усмішкою озирнулася й уже під стінами батьківського дому побачила матір, яка явно намірялася знову мене покликати.

Я чкурнула повз стару хату, затоптавши траву та перелякавши сусідського кота. На прилеглій вулиці довелося сповільнитися, бо сусідка, що поралася на городі, визирнула з-за паркану. Привітно їй кивнула і попрямувала дорогою вниз. Через три подвір'я мешкала моя найкраща подруга. Ми добре знали всі таємні стежки одна до іншої, тож не питаючи дозволу, зайшла на чуже подвір'я, погладила їхнього лабрадора та гукнула Ірину.

Усміхаючись, подруга визирнула з вікна яскравого зеленого будинку.

— Заходь, ще маю роботу.

Собаці довелося залишитись на вулиці, бо я неквапом попрямувала до Ірини.

Подруга працювала у кабінеті, на другому поверсі. Серед дорогих дерев'яних меблів, сидячи в антикварному кріслі, ледь носом не торкалась екрана комп'ютера. Стільки показної величі в деталях.

— Що робиш? — запитала я, присівши поруч.

— Батькові замовлення підтверджую. Пшениці цього року зібрали ціле море, час думати, куди її продавати. З такими темпами ще один трактор купимо і в оренду заберемо ті поля під лісом.

— Хіба ти не казала, що вони чогось там не такі? — вдала зацікавлення.

— Будемо експериментувати із культурами, якщо все... — Ірина відірвалася від монітора. — Тобі ж це не цікаво?

— Анітрохи, — чесно відповіла.

— То чого прийшла? — подруга відвернулась від робочого столу й удавано грізно схрестила руки на грудях.

— Мені дзвонив Артем, завтра всі на Дністер збираємось. Ти не приєдналась до чату, тож ми вирішили, що за тобою закупівля продуктів.

— Без мене вирішили?

— То ти їдеш? Останнім часом...

— Поки на навчання не повернусь, хочу батьку з усім допомогти, — Іра вказала на комп'ютер. — Я не ти, у мене серйозна робота!

— А у мене тоді що? — фиркнула та відвернулась.

— Ти в ігри бавишся! — колежанка знову обернулась до столу. — Пропонувала ж тобі, вступай зі мною до Львова.

— В аграрний? — щиро розреготалась. — Хочеш, щоб я людей потруїла? Ні, дякую...

— Владо? — почулося від дверей.

На порозі кабінету стояла мати Ірини. Її пильний погляд ковзнув по мені, по доньці — перевіряючи, чи ми бува не робимо чогось забороненого. Врешті, жінка проказала слова:

— Твоя мати дзвонила. Де телефон, чому не відповідаєш? Там у вас щось важливе, повертайся додому.

Ірина запитально глипнула на мене.

— Завтра на річку, виїжджаємо рано, — я неохоче підвелася з крісла.

— Хто машину бере? — мати подруги перегородила мені вихід.

Попри те, що я та Ірина були повнолітніми, авторитет батьків і досі тяжів над нами.

— Ольга.

— Бо ті ваші бовдури, — жінка зітхнула. — Щоб за вас не переживала!

— Їжа за мною! — гукнула Ірина замість «до побачення», коли я вже ступила на сходи.

Зникнути з дому надовго не вдалося, але й повертатися туди коротким шляхом не хотілось. Обійшовши дві вулиці, помилувалась лісом на околиці нашого містечка, з сумом зрозуміла — літо поволі минає. Уже четвертий рік, як закінчила школу, але завершення теплих місяців усе ще викликало сентиментальний смуток.

У моїй родині відбувалися грандіозні зміни, від яких я всіма способами відхрещувалась. Родинні таємниці й інтриги — це не моє. Значно важливіше питання, що взяти з собою на річку?

Насправді не дуже любила смажитися на сонці, але більшість моїх подруг і приятелів навчалися у великих містах, тож наші сезонні посиденьки біля багаття добігають кінця. Не буде вже походів у ліс, спільних клопотів по господарству та дурних забав на свята. Не буде ночей під зорями... Де ще так яскраво світять небесні кристали, як не на цьому узліссі? Тут зірки не гаснуть, навіть якщо довкола світять сотні ліхтарів.

Вдихнула теплого повітря, що пахло свіжоскошеною травою. Десь гавкав пес, а десь верещала сусідка. Це все було таким знайомим і рідним. У маленькому селищі всі одне одного знали, а найбільша подія на вулиці — це поява нових поголосів. Плітки — невіддільна складова кожного

невеликого поселення. Обожнюю світ, в якому живу. Може, саме тому й досі не перебралася від батьків?

Ех, потрібно таки дізнатись, що від мене хочуть.

✦✦✦

— Ні! — сердито заперечила матері та бабці, почувши, у чому річ. — Ви подуріли!

— Владо, ми тебе не питаємо...

— Мамо, ти з дуба впала? До міста не поїду!

— Ти як із матір'ю говориш? — втрутилась найстарша з нас. — Владо, ще щось ляпнеш — , ті по світу пущу!

— Як це — ви мене не питаєте? Я не хочу нікуди їхати!

— Владо — ти знатниця! Ти шукачка! Такі сили, ще й у нашій родині — це дар!

— На біса мені той дар! Не поїду нікуди!

Зірвавшись з канапи, я мало не врізалась у бабині чари.

— Ви серйозно? — просичала, розвертаючись до неї.

— Все вирішено зі Зарічною та Львівською шатіями, — гордо повідомила глава родини.

— Ви подуріли! — повторила я, почуваючись, мов загнаний звір. — Нафіга взагалі зв'язуватись з тими хворими? Ми спокійно собі жили, як нормальні люди!

— Але ми не є нормальними, — примирливо мовила мати.

Свої чорні кучері вона заплела в косу і перевила стрічкою. Таке ж саме волосся — темне і хвилясте — було і в мене, тільки воно звільна спадало на плечі.

— Інші знатники нас просто використовують, а ще рік тому вважали гімном, бо нагадаю — ваші предки були відступниками! — розпачливо видихнула. — Що вони вам пообіцяли?

— Вилікувати твого батька, — сказала мати, відкинувшись на спинку крісла.

Слово «батько» болем віддалося у серці. Ось і розвіялась міць матері, оприявнилася ціна.

— Хай вони будуть прокляті!

— Владо! Що мелеш! Ти хоч розумієш...

Уже не слухала лементу баби Яви — так її називало все село. Деякі односельці навіть боялися цієї жінки, казали — відьма. Може, й правду казали? Стара знатниця ніколи не любила ані мене, ані власного сина. А моя мати — невістка — і поготів не мала її поваги.

Тепер уже я використала проти баби магію. Перетин межі, зачерпування туману та повернення в реальність — обидві жінки присіли, відчувши загрозу. Чари моєї бабусі зникли, а мої — набрали сили.

На очі в мене набігли сльози, не стираючи їх, знову кинулася геть із власного подвір'я. Якщо мати й бабця настільки дурні, що вірять знатникам шатії, то що можу вдіяти я?

МАЛИК

— Чого викликав?

Чоловік навпроти не відповів, а лише задоволено всміхнувся.

Роздратування у моєму голосі тішило цього слідчого. Богдан Озерний вправно пожбурив недопалок у сміттєву урну біля зупинки громадського транспорту, неспішно дістав із кишені куртки жуйку і знову всміхнувся, жуючи.

— Ще одне вбивство, — слідчий зиркнув на дорогу. Весь проспект Чорновола стояв у корках. Десь блимали мигалки поліційних автівок, десь сигналила машина, а повільний тролейбус відчинив двері для втомленого люду. — І навіть не мрій, на місце злочину тебе не проведу.

— Потрібно все перевірити... — почав було я, застібаючи куртку. Зимніло, хоча щойно почався вересень. Осінь цього року не забарилася.

— Перевірять, але не ти. Досі не пояснив напарникам те, що ти начудив у попередній квартирі.

— Що швидше, то краще. Розумієш?

— Малику, я перетнув межу — все стерильно, — Богдан ще раз плямкнув жуйкою. — За межею все стерильно, як в операційній.

— На місці вбивства?

— Ага. Знову наче хтось усе прибрав. Неначе сам туман процідили через фільтр. Дуже схоже на те, як ми прориви зачищаємо.

— А вбитий?

— Теж із кров'ю знатників. Його батько кревник. Пробували облаштувати все так, аби видати за самогубство, але в це навіть мій начальник не вірить. Звісно, всі звіти тобі та шатії відправлю, — Богдан виплюнув жуйку та глянув на екран мобільного.

Цей знатник уже вісім років служив у поліції. Він був на голову нижчим від мене та це лише додавало йому пихи. Чоловік відповів на якесь повідомлення й озвався знову:

— Третє вбивство за останній місяць.

— Не схоже на збіг. Що від мене треба? Ти ж не просто так дзвонив.

— Мені потрібна інформація з архівів шатії. Скільки ще кревників на Львівщиній? Я подав запит щодо подібних смертей в обласне управління, бо ще одне вбивство — і за справу може взятися Київ, а цього не хоче ані шатія, ані моє керівництво.

— Зроблю, що можу, — пообіцяв, ховаючи руки до кишень.

— Зроби, бо найгірше, що може статися — це злив справи. Вбивства таки оформлять, як самогубства, і фіг хто причетних шукатиме.

— Знатники це просто так не залишать.

— Та невже? — Богдан вишкірив нерівні зуби, сховавши смартфон. — Дуже вже шатії є діло до відступників? Слухай, якщо не попросиш свого батю, то мені інформацію через рік передадуть.

— Добуду тобі інфу, а ти все з відділку мені скинь. Працюємо, як зазвичай.

Богдан мовчки кивнув і, не прощаючись, подався до пішохідного переходу.

Місто тішилось холодними вечорами та великою кількістю приїжджих студентів. Уже сутеніло, жовтим сяйвом спалахували ліхтарі. Попри пізню годину, люду на вулиці не меншало; молодь лише дужче галасувала. Стільки безтурботних перехожих, які й знати не хочуть, що можуть торкнутися межі світу, лише простягнувши руку. А там, за димною пеленою сновигають чорти, які прагнуть людського болю, розрухи та хаосу.

— Три вбивства, — повторив сам до себе, потираючи шию.

Всі три жертви були молодиками з часткою чаклунської крові. І всі давно відійшли від справ шатії. Піде поголос і за спинами почнеться недобре перешіптування. Скільки ж людей не знає, що їхній рід причетний до чогось таємничого?

У кишені подав звук уже мій телефон — батько викликав на допит. Після всіх поразок навесні, осінь починалася не менш драматично. Увесь цей рік був вельми цікавим — і, поза сумнівом, ще буде.

✦✦✦

Скульптури в холі сіріли, як метелики-нічниці. Я втомлено спинився та звів очі на прекрасні вітражі, які не відбивали сяйво Місяця, адже сьогодні нічне світило не освятило небо своєю присутністю. У гнізді Дудиків, моєму родинному домі, було тихо. І лише Мальва чекала, сидячи на холодних мармурових сходах.

— Батько жде тебе у кабінеті, — промовила сестра, глипнувши на мене.

Шумно зітхнув, зняв куртку і кинув їй на коліна.

— Віднесеш у мою кімнату.

— Гей, а ти не офігів?

— Ти ж хочеш дізнатись, де я був? — не чекаючи на відповідь, рушив сходами вгору.

— А ще ти пропустив полювання, — таки гукнула мені навздогін сестра. — Древа обіцяла тебе прокляти, їй довелося вирушити з Гайданами.

— Нехай спробує.

— Малику! — вигук батька пронісся пустими коридорами. Глава Львівської шатії крізь двері кабінету запрошував до себе.

Зайшовши у біле світло люстр, я скривився, настільки яскраво ті світили після тьмяних коридорів.

— Сахаєшся світла? — глава та старійшина роду Дудиків відклав планшет і, знявши окуляри, прискіпливо поглянув на мене. — Було щось, варте уваги? Той Богдан наводить метушню у нашому правлінні.

— З якими проханнями Богдан звернувся до шатії? — сів у м'яке крісло навпроти батьківського столу, витягнув ноги і з полегшенням видихнув.

— Ти таки щось знайшов, — усмішка на тонких батькових губах була нагородою. Він завжди так усміхався, коли був задоволений моїми чи Мальвиними успіхами.

Глава шатії мав шляхетні риси обличчя, і такі ж самі повадки: неквапна мова, обґрунтовані слова і дуже уважні сині очі. Корній Дудик зав'язував волосся на потилиці, як і я, як і мій покійний дід. Данина пращурам, традиція роду — ми дотримувались такого стилю десятиліттями.

Зовні ми з сестрою були батьковими копіями, високі та світлошкірі. Очі, колір волосся, навіть гострі носи мали однакові. Цікаво, чи саме такий вигляд я матиму у свої п'ятдесят? Чи мама не дивується, що від неї ми майже нічого не успадкували?

— Озерний просив у шатії допомоги з розслідуванням, — мовив батько. — Позаяк на місці злочину виявили предмети, що належать шатії. Деталей не вказав.

— Знаряддя вбивств — магічні ножі. Богдан вважає, що ті належать комусь із наших. Він це начебто перевірив.

— Перевіриш і ти.

— Обов'язково.

Я втомлено потер очі, що вже почали сльозитися від світла.

Львівських чаклунів моя родина очолила лише весною, по смерті попереднього глави через безглузду помсту однієї навіженої жіночки. Зміна влади у шатіях завжди проходила важко, тож сім'я й досі чекає підступів та провокацій. Нам не можна оступитись, якщо хочемо залишитися у керівному кріслі надовго.

Ми намагаємося створити нову магічну структуру — Галицьку шатію. Та минуло декілька місяців — і знову коїться чортівня. У нашій організації шість старовинних родин, і руку даю на відруб — одна з них причетна до теперішніх подій. Адже об'єднання з сусідами посилює нас новою чаклунською кров'ю, та водночас послаблює вплив старих родин. Усі ці інтриги виснажували та дратували.

— І це все? — батько відірвав мене від роздумів.

— Ні. Місця злочину були зачищені, як після полювань. У наш спосіб.

Корній відкинувся на високу спинку фотелю.

— А ще — на одній зі стін дому, але не в кімнаті, де все трапилося, був оберіг. З магічним орнаментом. Я не навідувався на останнє місце злочину, але на попередньому було багато цікавого — з поліції передадуть речі потерпілого на перевірку.

— А оберіг — не випадковість? Не сувенір із якогось села? — батько скривився.

— Оберіг був новим та активним.

— Бажаєш залучити більше ратників?

— Віддай мені Святослава Явірника та наші архіви. Всі, — підвівся, навис над темним батьковим столом.

— Того безпорадного Явірника забирай, але архіви?..

— Потрібні й ті, що по храмах заховані. Священники про нас значно більше знають.

Світлі брови батька підвелись. На цей порух зреагував словами:

— Загиблий був сином кревника. Як і попередні жертви.

— Не забагато честі заблудлим душам?

— Хочеш, щоб я все облишив?

— Зарічна шатія пропонує допомогу, — змінив тему батько. — Із полюваннями.

— Ні. Їх і так у Львові забагато.

— Малику, це не предмет для обговорення, — він змовницьки всміхнувся. — Зарічні нам не довіряють.

— А ми їм усю правду кажемо?

— Химерна річ — правда. — Корній озирнувся на темне вікно. За тонким склом уже панувала ніч. — Візьми під своє крило одну знатницю. Поводи її темними місцями, нехай побачить усе те зло, з яким ми зараз у місті боремося. Вона не з великого роду, але знання її бабки можуть бути корисним. Та ви й знайомі...

— Хочеш її налякати?

— Хочу, щоб вона підтвердила наші наміри про об'єднання. І не загинула.

— Ти не віриш, що у місті щось серйозне коїться, — це усвідомлення принесло розчарування.

— Я вірю, що ця справа тебе зацікавила, але не віддавайся побічним проблемам більше, ніж нагальним питанням сім'ї. Виконуй ту роль, яку тобі відвели.

— То домовленості зі зрадниками нам дорожчі? — згадав про родини, які ще пів року тому нас пробували вбити. Стиснув кулаки та чоловіка навпроти не так легко зачепити.

— Зараз ми ведемо перемовини зі всіма орденами й альянсами навколо нас. Об'єднання Львівської та Зарічної шатій — це перший такий випадок за двадцять років на заході України.

— Не думаю, що ще хтось до нас приєднається...

— Але й ворогувати нам не варто, — батько всміхнувся.

— Вовки билися проти нас...

— Добраніч, Малику, — урвав мене Корній.

Натяк зрозумілий — більше жодних розмов. Довелося тягти втомлене тіло назад у коридор. А вже на третім кроці у мене прилетіла моя ж куртка.

— То для чого нам церковні архіви? — пошепки спитала Мальва.

ЗМІСТ

Пролог 5

Частина I 7

Частина II 113

Частина III 221

Частина IV 331

Епілог 438

Словник 444